

Käppalaförbundet
Södra Kungsvägen 315
BOX3095
181 03 LIDINGÖ

PM RAPPORT
2005-02-17

Mattias Lindgren
mattias.lindgren@kappala.se
Käppalaförbundet

2005

Industriområdesinventering

I samarbete med
Miljö- och Hälsoskyddskontoret
Upplands Väsby

KÄPPALA

För renare sjöar och skärgård

Handledare: Lennart Engman
Käppalaförbundet

Sammanfattning

Syftet med rapporten är att få ett bättre samarbete med Upplands Väsby kommun angående tillsynen av de mindre företagen och en kontroll av de företag som ligger i Käppalaförbundets upptagningsområde. Målet är att minska miljöbelastningen av oönskade ämnen till reningsprocesserna i verket och recipienten, samt att minska de okontrollerade utsläppen. De företag som bedömdes ha en miljöpåverkan inom inventeringsområdet besöktes. Därtill planerades ett spillvattenprov på tungmetaller och oljeindex att tas, men detta har pga för lågt utflöde skjutits på framtiden till dess att kommun kartlagt varför utflödet från området är så lågt. Resultatet av kontakten med kommunen pekar på att den behöver förbättra sin kontroll av mindre företag och deras verksamhet. Inventeringen visade att de vanligaste bristerna är dålig kontroll och hantering av oljeavskiljare samt i många fall en undermålig kemikaliehantering, huvudsakligen på grund av okunskap hos företagarna. Modellen av inventeringen skiljer sig från de tidigare inventeringarna så till vida att detta är en kraftigt förenklad inventering anpassad för området och områden med liknande karaktär.

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Syfte.....	4
Metod.....	5
Provtagning.....	5
Kv. Messingen	6
Resultat	7
Samarbetet	7
Vidare arbete.....	8
Bilagor	9

Bakgrund

Redan i början av 1970-talet började Käppalaförbundet arbeta för att minska metalltillförseln till reningsverket. De stora företagen stod tidigare för majoriteten av utsläppen men har idag fått bättre rening och kraftigt minskat sin miljöbelastning på avloppet. De återstående, okontrollerade utsläppen kommer dels från hushåll och dels från små och medelstora företag. Dessa orenade utsläpp från de bägge grupperna bottnar i de flesta fall i okunskap om effekterna av det enskilda beteendet, samt okunskap om de enskilda produkternas påverkan på recipienten. Små och medelstora företag saknar ofta ett systematiskt miljöarbete och det förekommer även stora brister i deras egenkontroll.

Förbundet strävar efter att förbättra kvalitén på slammet och möta kommande krav och riktlinjer. För att på ett effektivt sätt åtgärda utläppskällor som kvarstår krävs ett nära samarbete mellan företagen, kommunerna och förbundet. Många små och medelstora företag är lokaliserade i industriområden vilket kan utnyttjas för inventering och provtagning. Inventering av industrier är nödvändigt för att få kontroll på vilka företag som ligger inom Käppalaförbundets upptagningsområde, och för att se vilka verksamheter som bedrivs. Ansvaret för arbetet med industriinventering ligger på kommunerna. Kommunerna har ofta ont om tid och brist på resurser. För att Käppalaförbundet ska kunna vara med och påverka utformningen av inventeringen som berör avloppsvattnet vore ett samarbete mellan kommunerna och förbundet att föredra.

Syfte

Det övergripande målet för hela Käppalaförbundets arbete är att minska miljöbelastningen på reningsprocesserna i verket och recipienten. Detta projekt är en del i arbetet i sträva mot en mer stabil reningsprocess och för en renare miljö. Projektet är en fortsättning på 2003 års industriinventering som gjordes av Jeanette Winter (Käppalaförbundet) i Solna (Hagalunds industriområde) och Upplands Väsby kommun (Hästhagen och Skälby) och den industriinventering som gjordes våren 2005 av Lennart Engman (Käppalaförbundet) i Sigtuna (Brista industriområde), Sollentuna (Industrivägen, Turebergs allé, Engelbrektsvägen och Norra kolonnvägen) och Danderyd (Muttern, Sprinten, Skruven och Bulten). De syftade till att skapa ett samarbete med kommunerna gällande industriinventering för att se hur långt de kommit i sitt arbete med dessa, samt att se på vilket sätt Käppalaförbundet i fortsättningen skulle kunna arbeta med kommunerna och företagen.

I syftet ingick även att göra en kartläggning över ett antal oönskade ämnen som kan finnas i spillvatten från ett industriområde, samt att vid behov även kunna ställa krav på åtgärder mot företagen.

Metod

För att kunna utvärdera resultaten av samarbetet, lades en intresseanmälan ut till de kommuner som var anslutna till Käppalaförbundet under hösten 2005. Upplands Väsby kommun anmälde sig frivilligt till projektet som planerades starta senare under hösten 2005. Innan projektet startade upp hade Käppala ett fungerande samarbete med Uppland Väsby och hade fått en insikt i deras arbete mot industrier och företag.

Kontaktpersoner i projektet blev följande:

Upplands Väsby: Dag Kempe och Tomas Bogren på miljö- och hälsoskyddskontoret.

Käppalaförbundet: Lennart Engman

Inför industribesöken fördes en diskussion mellan Käppalaförbundet och Upplands Väsby där ett upplägg för tillvägagångssättet vid besökstillfället bestämdes samt att möjliga provtagningspunkter togs fram av Teknik & Service förvaltningen. Käppalaförbundet hjälpte till att ta fram informationsmaterial anpassat för de verksamheter som var kända i området, även några exemplar av boken BRA KEMVAL lämnades till kommunen för utdelning till företagen.

Kommunen hade bett om hjälp med att inventera kv. Messingen som för kommunens del var ett okänt område med flera mindre företag.

På varje företag, av intresse, i området genomfördes ett kort besök för att på så sätt okulärt bedöma risk för ev. utsläpp till avloppsnätet. En kortare diskussion fördes med verksamhetsansvarig och kommunen antecknade de brister som fanns och kommer därefter att vidta lämpliga åtgärder för att tillse att dessa åtgärdas.

Genomgången skedde till fots under en dag, där Dag Kempe och Tomas Bogren från MHK, samt Lennart Engman och Mattias Lindgren från Käppalaförbundet deltog.

Provtagning

Provtagning var planera att utföras som ett veckoprov, med hjälp av en portabel batteridriven provtagare, men flödet från området i de provtagningspunkter som kommunen tagit fram visade sig var så lågt att detta ej var möjligt att genomföra. Kommunen ansvarar för att undersöka varför flödet är så lågt.

Kv. Messingen

Området består huvudsakligen av två större fabriksbyggnader som tidigare varit tillverkningsindustri för mässingsprodukter, därav kvartersnamnet. Området är beläget precis intill pendeltågsstationen i centrala Väsby och i nära anslutning till Väsbyån. (Se flygbild, bilaga1)

Området är ett så kallat omvandlingsområde och avsikten från ägaren KB Messingen är att omvandla området till kontor eller bostadsbebyggelse inom en snar framtid.

I området fanns ett par kända C-verksamheter, vilka kommunen genomför regelbundna inspektioner av. Bland övriga företag fanns flera olika typer av verkstads/bilvårdsföretag, vilka inte är inspekterade på grund av tidsbrist. För att kunna göra inventeringen så effektiv som möjligt togs listor fram på verksamma företag inom området med hjälp av fastighetsägarens register på hyresgäster.

Miljö- och hälsoskyddskontoret hade tidigare gjort en snabb genomspringning av området för att förbereda sig på ev. problem.

Samtliga företag besöktes oanmälda, det vill säga utan att tid bokats i förväg. Endast ett företag tog vid det tillfället inte emot, företaget har senare besökts som en bokad inspektion av Miljö- och Hälsoskyddskontoret.

Vid besöken inspekterades okulärt kemikalieförråd, typ av verksamhet antecknades av kommunen, eventuella oljeavskiljare kontrollerades och tömningskvitton efterhördes. En diskussion om hantering av ev. utsläpp till avlopp diskuterades med ansvarige för företaget. En del fotografier för dokumentering togs av Miljö- och Hälsokontoret.

Resultat

Fyra stycken oljeavskiljare av äldre modell hittades inom området, endast två av dessa var tidigare kända. Ett företag visste att man ansvarade för tömning även om detta inte skedde med årliga tömningar. För de övriga tre visste ingen av företagen vem som ansvarade för tömning eller när detta senaste skett, en av oljeavskiljarna saknade larm och på en av dem var larmsystemet ej i funktion. MHK kommer att göra återbesök för att tillse att briserna i hanteringen korrigeras.

Kemikaliehanteringen är förhållandevis liten men förvaringen av denna är genomgående bristfällig. Förvaring sker i många fall på ej hårdjord yta utan står uppe på en kanal där ett eventuellt läckage lätt läcker ut. På andra platser saknades tillräcklig invallning. På flera plaster förvarades spilloljetankar utomhus utan att vara skyddade från påbackning eller läckageskyddade. MHK ansvarar för att dessa brister korrigeras. Även en del andra rester från kemikalieförbrukning konstaterades utomhus på flera platser.

Två mindre företag tvättade vid besöket firmabilarna direkt på området utanför lokalen, tvättvattnet rann vidare till dagvattnet, olämpligheten i dessa tvättar påpekade på plats. Svaret från företagen var då att man inte kände till detta utan gjorde på det sätt som man upplevde var praxis inom området.

En däckfirma i området, som använde däcktvätt, hade problem med avloppet och löste detta problem genom att leda tvättvattnet till dagvattenbrunn. En direkt uppmaning att omedelbart upphöra med denna hantering av tvättvattnet ställdes till ansvarig för verksamheten.

Samarbetet

Samarbetet med Upplands Väsby kommun har varit bra. Kommunen har varit positivt inställd till förbundets bistånd i inventeringsarbetet. Kort tid för planeringen av insatsen ledde fram till denna förenkling av industriinventering.

Vidare arbete

Den arbetsmodell som använts i kv. Messingen skiljer sig väsentligt från tidigare industriinventeringar. Modellen är en stor förenkling och kräver mycket mindre arbetsinsats från Käppalaförbundets sida. Dock ger den inte samma möjlighet till insyn i företagens ev. brister framförallt när det handlar om företagens arbete med egenkontroll och modellen lämnar en del arbetsinsatser kvar för kommunen.

Samtidigt finns det en del fördelar för Käppala med denna modell. Arbetsinsatsen blir mindre vilket kan göra att det är lättare att få fler kommuner att intressera sig för att genomföra liknande inventeringar. Brister i verksamheter upptäcks och gör att det lättare går att få en kontroll på U-verksamheter som annars inte får påpekande om detta alls, då kommunernas arbetstid inte räcker till.

Företagarna får antagligen ett positivare intryck av myndigheter än vid en regelrätt inspektion, då ingen avgift har tagits ut av kommunen. Detta gör det lättare att få företagaren positiv till att ta in information om lagar och krav som finns på deras verksamhet samt kännedom om vilka hjälpmedel som finns till deras förfogande.

Den förenklade modellen bygger ändock på att kommunen är beredd att efter inventeringen ta tag i problemen och tillse att dessa åtgärdas.

Modellen bör nog endast användas i områden som står inför en snar förändring och är av en mindre yta, områden som planeras att fortsätta som industriområde bör företrädesvis inventeras mer ingående enligt den metod som tidigare använts.

Bilagor

1. Flygfoto över kv. Messingen
2. Områdesritning med kända VA-ledningar och brunnar
3. Bilder från inventeringen

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.